

Informacja o zawodzie Projektant wzornictwa

Spis treści

Wstęp

1. Zadania i czynności str. 5
2. Warunki podjęcia pracy w zawodzie str. 5
3. Wykaz uczelni, w których można podjąć studia na kierunku wzornictwo str. 6
4. Możliwości rozwoju i doskonalenia zawodowego str. 7
5. Możliwość zatrudnienia oraz płace str. 7
6. Możliwości awansu w zawodzie str. 7
7. Ważniejsze adresy str. 8

Wstęp

W **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności MPiPS** projektant wzornictwa został wpisany na listę zawodów pod numerem **216304** pod hasłem **projektant wzornictwa przemysłowego**. W publikacji „Krajowy Standard Kompetencji Zawodowych”

o zawodzie projektant wzornictwa przemysłowego w opisie zawodu możemy zapoznać się m.in. z syntezą zawodu, opisem pracy i sposobem jej wykonywania, środowiskiem pracy, wymaganiami psychofizycznymi oraz zdrowotnymi, niezbędnym wykształceniem i uprawnieniami, możliwością rozwoju zawodowego jak i wykazem kompetencji zawodowych.

Kupując lub oglądając różnego rodzaju przedmioty użytkowe oceniamy ich wygląd, estetykę wykonania, kolorystykę, natomiast nie zastanawiamy się, dlaczego wyglądają tak a nie inaczej i kto jest autorem tych wszystkich produktów. Dotyczy to zarówno przedmiotów ekskluzywnych, np. wysokiej klasy samochodów, stylowe meble, biżuteria, jak i tych, których używamy na co dzień. Odpowiedź jest oczywista, jeśli weźmiemy pod uwagę autorskie kolekcje odzieży, torebek czy grafiki. A nasz odkurzacz, tapeta, klocki dla dziecka i lampa kuchenna? Otóż wszystkie te artykuły mogą zaistnieć dzięki staraniom jednej osoby tj. projektanta wzornictwa (designera).

Według Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Wzornictwa Przemysłowego **wzornictwo (design)** jest to „działalność twórcza, mająca na celu określenie wieloaspektowych cech przedmiotów, procesów, usług oraz ich całych zespołów w całościowych cyklach istnienia”. Wzornictwo przemysłowe związane jest z sektorem produkcji lub rozumiane jako działalność wytwórcza, artystyczna. Obejmuje swym zasięgiem usługi, produkty, grafikę oraz wnętrza i architekturę. Projektowanie wzornictwa obejmuje nie tylko stronę wizualną produktu ale nawiązuje do takich obszarów jak kultura, nauka czy technika.

Źródło: J. Ginalski, M. Liskiewicz, J. Seweryn, Rozwój nowego produktu, Kraków 1994, ASP, www.kongeskultury.pl

Dzieje Polskiego wzornictwa sięgają przełomu wieków XIX i XX.

Pierwszą szeroko pojętą sztuką użytkową był styl zakopiański powstały na Podhalu, zainicjowany przez Stanisława Witkiewicza. Ogromny wpływ na rozwój projektowania w Polsce miało powstanie w 1913 roku stowarzyszenia „Warsztaty Krakowskie”, które zajmowało się różnymi formami projektowania, między innymi projektowaniem metalu, mebli, tkactwem, zabawkarstwem oraz batikiem (technika malarska polegająca na kolejnym nakładaniu wosku i kąpieli tkaniny w barwniku, który farbuje jedynie miejsca nie zamaskowane warstwą wosku). Po rozwiązaniu Warsztatów Krakowskich

w Warszawie powstała Spółdzielnia Artystów Ład. W 1950 roku powołano za przyczyną pani profesor Wandy Telakowskiej, Instytut Wzornictwa Przemysłowego. Była to jedna z pierwszych w Europie instytucja zajmująca się wzornictwem przemysłowym, w której powstawały projekty dla wszystkich gałęzi przemysłu. W tym okresie oficjalnie zawód projektanta wzornictwa jeszcze nie istniał. Powoli jednak do głosu zaczęły dochodzić prywatne inicjatywy, a wraz z nimi zmiany natury stylistycznej, konstrukcyjnej oraz eksperymenty z nowymi tworzywami. Obecnie Instytut Wzornictwa Przemysłowego (IWP) upowszechnia wzornictwo

i prowadzi prace badawcze, dostrzegając interdyscyplinarną naturę tej dziedziny, rozpiętej między sztuką i przemysłem. IWP prowadzi też program monitorowania i promocji wzornictwa pod marką Dobry Wzór, co roku wyróżniając najlepsze produkty godłami Dobry Wzór i Wzór Roku, w kategoriach produktów dla domu, do miejsca pracy i sfery publicznej. Od 2010 r. program Dobry Wzór obejmuje także ocenę usług. IWP podjął

wysiłek dokumentowania dorobku polskich projektantów wzornictwa, przygotowując Słownik Projektantów Polskich, dostępny on-line, obejmujący obecnie ponad 600 pozycji.

W kolejnych latach mimo problemów z dostępem do nowoczesnych technologii

i z nie najlepszą jakością wykonania, wzornictwo polskie przyjmowało coraz nowocześniejsze, wręcz awangardowe formy. W 1963 roku na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie powstał pierwszy w Polsce Wydział Form Przemysłowych, a na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie Katedra Form Przemysłowych (w 1977 roku powstał na tej uczelni Wydział Form Przemysłowych). Kolejne lata ze względu na pogłębiający się kryzys oraz sytuację polityczną kraju wstrzymały rozwój wzornictwa przemysłowego. W latach 90-tych w Polsce zaczęło się pojawiać coraz więcej produktów zagranicznych o wyższej jakości wykonania i estetyce. Było to prawdziwym wyzwaniem dla rodzimego wzornictwa i wiązało się z koniecznością wprowadzenia nowych umiejętności. Droga polskiego wzornictwa nie była łatwa, gdyż przez długi okres czasu kojarzono je głównie ze sztuką, a nie jako element związany z konkurencyjnością i innowacyjnością gospodarki. Obecnie kierunek wzornictwo przemysłowe jest na wszystkich akademiach sztuk pięknych, niektórych politechnikach i uczelniach prywatnych.

Inne nazwy zawodu: wzornik przemysłowy, projektant form przemysłowych, inżynier wzornictwa, designer.

Zawody pokrewne: konstruktor, technolog, plastyk, architekt.

Zadania i czynności

Głównym zadaniem projektanta wzornictwa jest opracowanie projektów wzorów przemysłowych różnych przedmiotów użytkowych w zależności od branży, w której pracuje. Wzornik oblicza wymiary, wykonuje model danego produktu lub nadzoruje jego wykonanie. Podstawowym elementem jest również troska o to, by zaprojektowany przez niego produkt działał bez zastrzeżeń, był nowoczesny i funkcjonalny, ale równocześnie miał atrakcyjny wygląd. Dotyczy to nie tylko luksusowych przedmiotów, ale także tych codziennego użytku. Ważnym elementem pracy projektanta, szczególnie jeśli prowadzi własną działalność gospodarczą, jest współpraca z producentami. Z tego względu niezwykle istotna jest znajomość trendów panujących na rynku, bieżące zapotrzebowanie konsumentów na określone produkty.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Osoba pragnąca podjąć zatrudnienie w tym zawodzie powinna legitymować się minimum wykształceniem wyższym zawodowym (licencjat, inżynier).

Kandydat do wykonywania zawodu projektanta wzornictwa musi posiadać uzdolnienia techniczne i plastyczne. Stąd też kierunek ten często wybierają absolwenci szkół artystycznych lub technicznych. Studia mają charakter interdyscyplinarny – łączą zagadnienia artystyczne, techniczne, humanistyczne oraz z zakresu ekonomii. Na kierunku wzornictwo prowadzone są wykłady z przedmiotów technicznych, związanych bezpośrednio z projektowaniem, ale równocześnie z historii sztuki, historii kultury, plastyki, malarstwa i wiedzy o człowieku. Kierunek ten można studiować zarówno na uczelniach artystycznych jak i technicznych (na uczelniach publicznych i niepublicznych), w trybie stacjonarnym i zaocznym, w systemie studiów I i II stopnia. W obrębie studiów jest możliwość wyboru wielu specjalności np.: projektowanie tkanin, projektowanie form przemysłowych, mebli czy komunikacja wizualna. Studia z zakresu wzornictwa można również podjąć w formie studiów podyplomowych, kierowane są do absolwentów kierunków artystycznych, technicznych i technologicznych.

Wykaz uczelni, w których można podjąć studia na kierunku wzornictwo

1. Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
www.asp.krakow.pl
2. Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
www.asp.lodz.pl
3. Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku www.asp.gda.pl
4. Akademia Śląska w Katowicach www.wst.com.pl
5. Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach www.asp.katowice.pl
6. Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie www.asp.waw.pl
7. Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu www.asp.wroc.pl
8. Uniwersytet Artystyczny im. M. Abakanowicz w Poznaniu www.wst.com.pl
9. Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie www.pwsztar.edu.pl
10. Politechnika Koszalińska www.tu.koszalin.pl
11. Politechnika Łódzka www.p.lodz.pl
12. Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu www.wsus.pl
13. Uniwersytet SWPS w Poznaniu www.swsp.pl
14. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach www.ujk.edu.pl
15. Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu www.ws.uniwersytetradom.pl
16. Politechnika Bydgoska im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy
www.utp.edu.pl
17. Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi www.wssip.edu.pl
18. Akademia Sztuki w Szczecinie www.akademiasztuki.eu

19. Sopocka Akademia Nauk Stosowanych Wydział Międzyuczelniany w Gdańsku www.sopocka.edu.pl www.ssw-sopot.pl
20. VIAMODA Szkoła Wyższa w Warszawie www.viamoda.edu.pl
21. Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie www.wseiz.pl
22. School of Form w Warszawie www.sof.edu.pl

Możliwość rozwoju i doskonalenia zawodowego

Projektant wzornictwa może kontynuować naukę na różnego rodzaju studiach podyplomowych i doktoranckich. Przykładem mogą być takie kierunki jak: kurator sztuki, projektowanie stron www oraz grafika. Dodatkowym atutem osoby pracującej na tym stanowisku będzie ukończenie szkoleń z zakresu obsługi programów graficznych i wspomagających projektowanie (Corel, Photoshop, 3D Studio, 3ds Max, NX, Pro/Engineer, CATIA V5, Solid Works).

Możliwość zatrudnienia oraz płace

Absolwent wzornictwa posiada wielowymiarową wiedzę z zakresu fizyki, informatyki, budowy maszyn, ale równocześnie z zakresu grafiki komputerowej, wizualizacji i projektowania. Z tego względu może podjąć zatrudnienie w różnych branżach przemysłowych. Może pracować w studiach graficznych, w zespołach projektowych, w firmach, które trudnią się tworzeniem projektów przeróżnych form począwszy od samochodów, mebli czy sprzętu AGD, kończąc na projektowaniu biżuterii, tkanin, obuwia. Potencjalnym miejscem pracy dla wzornika mogą też być firmy marketingowe różnych gałęzi przemysłu, gdzie głównym zadaniem będzie współpraca z producentem lub potencjalnym użytkownikiem. Projektant wzornictwa jest także przygotowany do otworzenia własnej działalności gospodarczej oraz samodzielnego wykonania zleceń dla innych podmiotów. Często inżynier wzornictwa staje się producentem zaprojektowanych przez siebie wyrobów. Projektant może również realizować swoje pasje zawodowe w branży artystycznej lub badawczej związanej z wzornictwem.

Zarobki w tym zawodzie są bardzo zróżnicowane, zawierają się w przedziale od 3700 PLN do 7000 PLN brutto. Nie jest łatwo określić wysokość miesięcznych dochodów w zawodzie projektanta z tego względu, że często są one uzależnione od ilości zleceń i wykonanych projektów. Niezwykle ważnymi czynnikami są tu wiek, staż pracy, doświadczenie w zawodzie, sektor gospodarki oraz miejsce zatrudnienia.

Możliwość awansu w zawodzie

Awans w zawodzie projektanta jest związany przede wszystkim z miejscem zatrudnienia, doświadczeniem zawodowym (ilość wykonanych

projektów) oraz z posiadaniem dodatkowych uprawnień. W zależności od miejsca pracy może to być np. stanowisko kierownika biura projektowego. W przypadku prowadzenia własnej firmy, formą awansu, czy raczej prestiżu będzie udział w coraz bardziej znaczących projektach.

Ważniejsze adresy

Instytut Wzornictwa Przemysłowego Sp. z o. o.

ul. Świętojerska 5/7
00 – 236 Warszawa
Tel.: 022 – 860 – 00 – 66
www.iwp.com.pl

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Al. Niepodległości 188/192
00 – 950 Warszawa, Skr. pocztowa 203
Tel.: 022 – 579 – 05 – 55
www.uprp.pl

Stowarzyszenie Projektantów Form Przemysłowych

ul. Myśliwiecka 8
00 – 459 Warszawa
Tel.: 022 – 628 – 16 – 23
www.spfp.org.pl

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Form Przemysłowych

ul. Smoleńsk 9
31 – 108 Kraków
Tel.: 012 – 292 – 62 – 92 w. 12
www.wfp.asp.krakow.pl

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydział Wzornictwa

ul. Myśliwiecka 8
00 – 459 Warszawa
Tel.: 022 – 628 – 16 – 23
www.wwp.asp.waw.pl

Centrum Designu Gdynia, Pomorski Park Naukowo - Technologiczny Gdyńskie Centrum Innowacji

Al. Zwycięstwa 96/98
81 – 451 Gdynia

Tel.: 058 – 698 – 22 – 33

www.gdyniadesigndays.eu

Serwis poświęcony aranżacji wnętrz, wzornictwu przemysłowemu i designowi:

www.architektura.info.pl

www.homebook.pl

www.propertydesign.pl

www.mnw.art.pl

www.designteka.pl

Opracowano w Centrum Informacji
i Planowania Kariery Zawodowej
w Tarnowie
lipiec 2023 r.